

Úvodní setkání rezortní Pracovní skupiny pro Sociální klimatický fond SKF (PS SKF)

Ministerstvo životního prostředí, zasedací místnost č. 900

Praha, 1. 11. 2023

Ministerstvo životního prostředí

Program

- **Úvod**

- **Bod 1**

Úvod a aktuální informace o EU ETS2 – emisní obchodování pro budovy, silniční dopravu a další sektory

- **Bod 2**

Úvod k Sociálnímu klimatickému fondu a příprava Sociálního klimatického plánu

- **Bod 3**

Role PS

- **Bod 4**

Různé, diskuze

Bod č. 1 :

**Úvod a aktuální informace o EU ETS2 –
emisní obchodování pro budovy, silniční
dopravu a další sektory**

EU ETS2 – emisní obchodování pro budovy, silniční dopravu a další sektory – aktuální stav

- Implementace ETS2 formou novely zákona č. 383/2012
- Po sérii konzultací s relevantními aktéry probíhá dokončování legislativního textu
- Zahájení MPŘ během listopadu
- Samostatný systém vedle současného EU ETS

Transpoziční
termín ETS2

30. 6. 2024

Začátek působení
SKF

2026

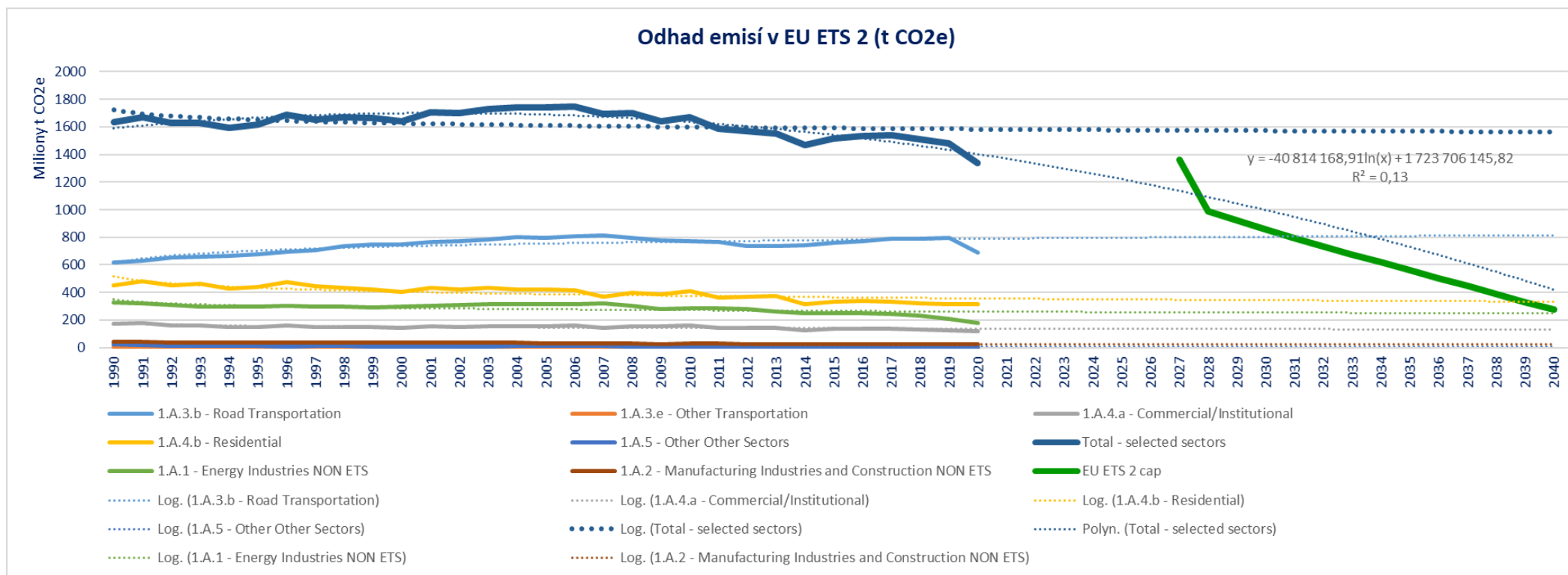
Začátek emisního
obchodování

2027

Zahrnuté sektory

- Dle směrnice vytápění **budov, silniční doprava** a další **průmyslová** a **energetická odvětví** nezahrnutá v ETS1
- Navrhujeme zahrnout také **železniční, lodní a leteckou dopravu** (opt-in)
- ETS2 se nebude vztahovat na:
  - ETS1,
  - zemědělství,
  - lesnictví a rybářství,
  - armádu a
  - nespalovaná paliva.

Cíl v ETS2 a dopady

Centrum socio-ekonomického výzkumu
dopadů environmentálních politik

Distribuční dopady NKEP

Milan Ščasný, Matěj Opatrný

Univerzita Karlova, COŽP

T A
Č R

Tento projekt SS04030013 Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik je financován se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva životního prostředí ČR v rámci Programu Prostředí pro život..

www.tacr.cz

www.mzp.cz

Scénáře

- **Referenční rok 2019** (bez COVID-19, bez vlivu války UA-RUS)
- **WEM 2027** – business-as-usual, bez ETS2, bez opatření FF55 a NKEP2023
- **WAM 2027** – NKEP3+, podklad pro NKEP2023
  - ETS2 dle HCT (EC 2023) → **25-45-48-50** €/tCO₂
  - ETS1 dle HCT (EC 2023) → 100€/tCO₂ (70€/tCO₂ v WEM)
  - **45% míra investiční dotace** na zateplení + potenciál úspor energie dle *Progresivního scénáře Renovace budov*)
  - Další opatření až po 2030 (coal-phase out 2033, zákaz ICE 2035)

Modely

- Globální makro-ekonometrický model E3ME (10 decilů)
- Mikro-simulační model postavený na SRU a SILC-CZ 2019
- Soft-link s E3ME

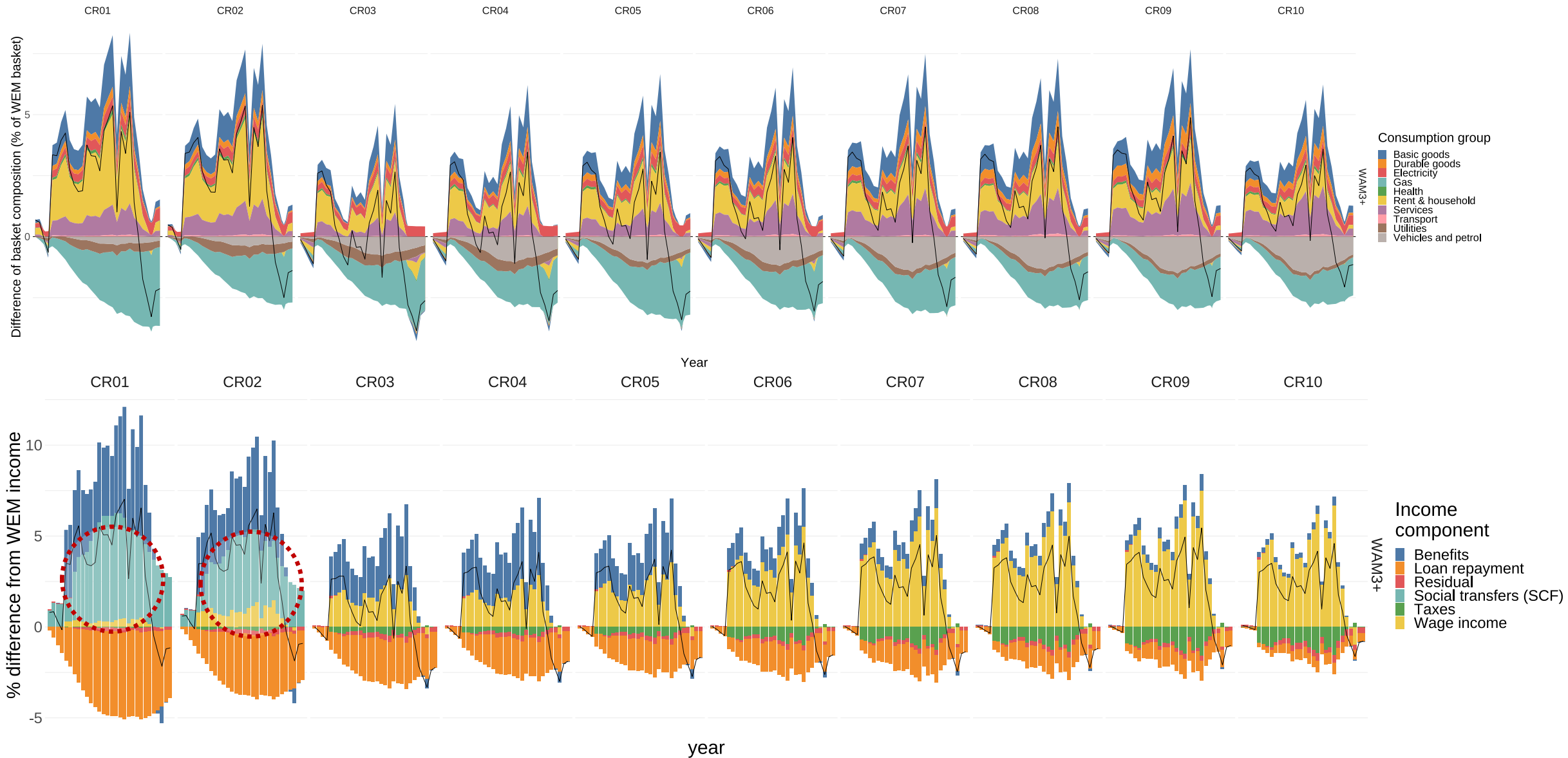

- Investice do úspor: 1 800 mld. Kč [430 000 Kč/domácnost]
(+1166 mld. Kč oproti WEM)
- Investiční dotace: 547 mld. Kč (30%)
- Sociální kompenzace: 44 mld. Kč [3-12 000 Kč/domácnost/rok]

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2023--2030
NKEP									
EE investice, mld.Kč(2020)	168	186	196	203	232	257	274	288	1 804
EE inv_dotace, mld.Kč(2020)	48	48	48	50	72	87	94	99	547
EE vlastní zdroje (úvěry), mld.Kč(2020)	19	29	39	48	59	70	80	91	436
SKF Sociální kompenzace, mld.Kč(b.c.)	2.5	2.5	2.6	2.7	6.1	8.2	9.1	9.9	44
WEM									
EE investice, mld.Kč(2020)	70	77	79	79	79	81	85	89	638
EE inv_dotace, mld.Kč(2020)	0	0	0	0	0	0	0	0	-
EE vlastní zdroje (úvěry), mld.Kč(2020)	7	11	15	19	22	25	28	31	157

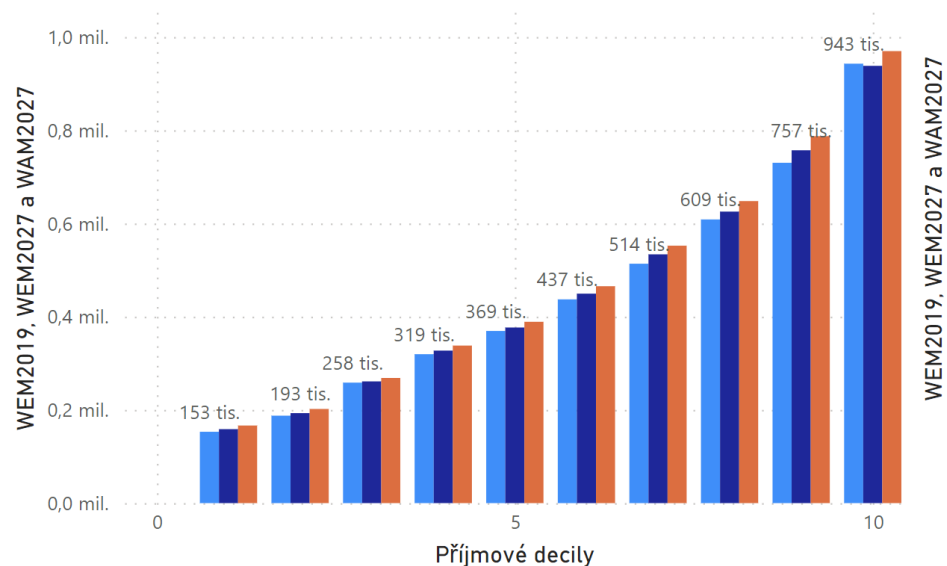
Distribuční dopady (na domácnosti)

WAM (NKEP3) ve srovnání s WEM, ČR, 2020-2050

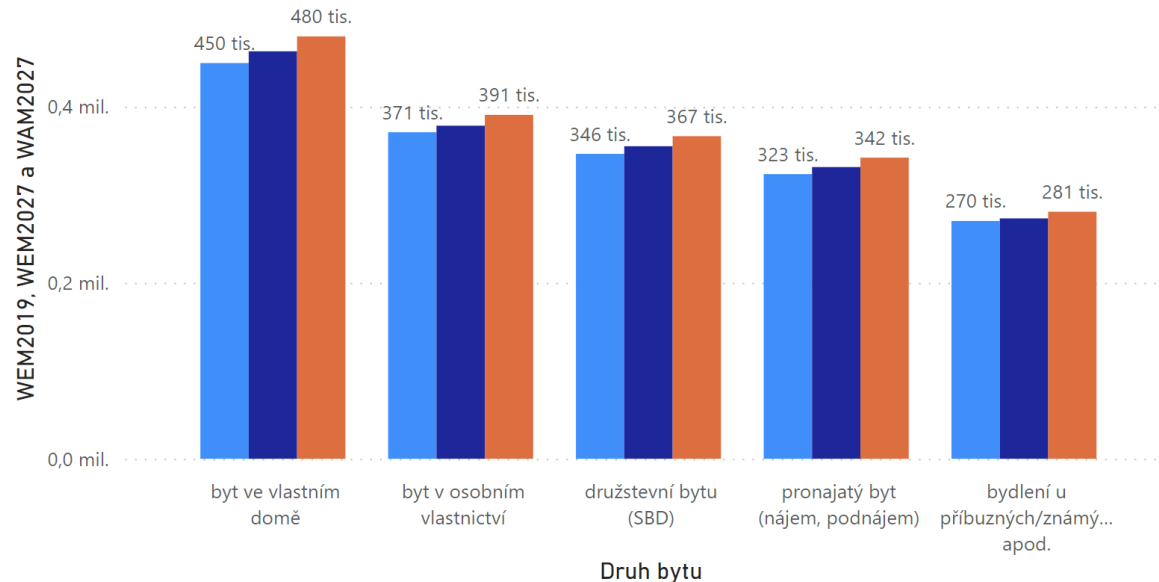

Medián disponibilních příjmů na domácnost

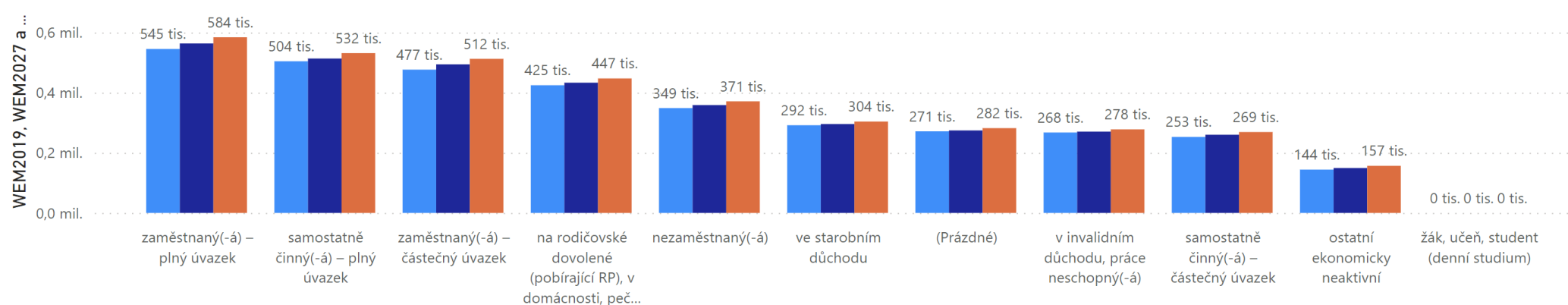
WEM2019 WEM2027 WAM2027

WEM2019 WEM2027 WAM2027

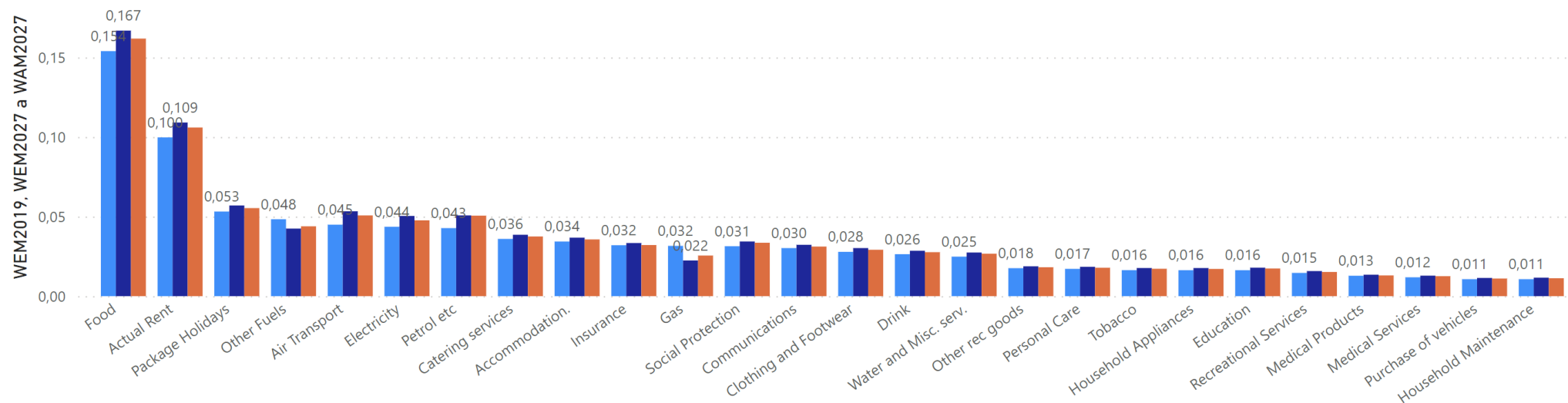
WEM2019 WEM2027 WAM2027

Ekonomická aktivita osoby v čele (převažující)

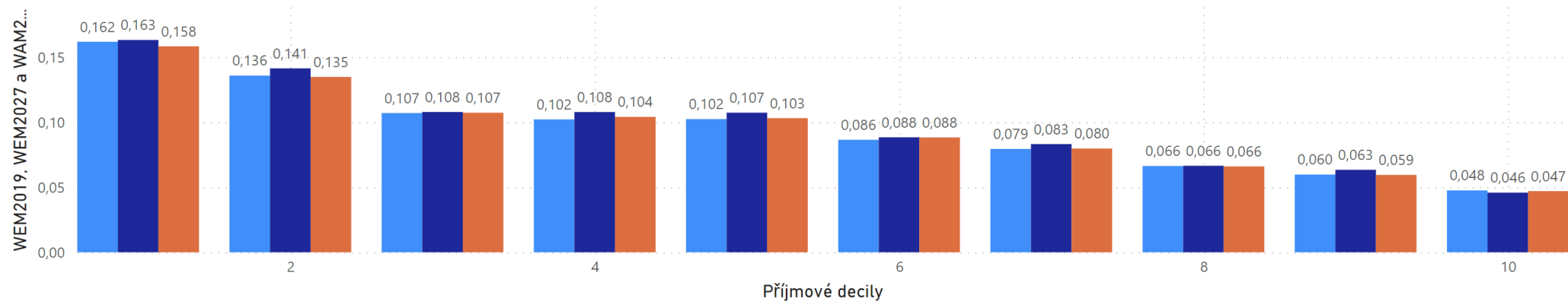
Podíl výdajů na produktové kategorie dle E3ME (medián; >=1%)

WEM2019 WEM2027 WAM2027

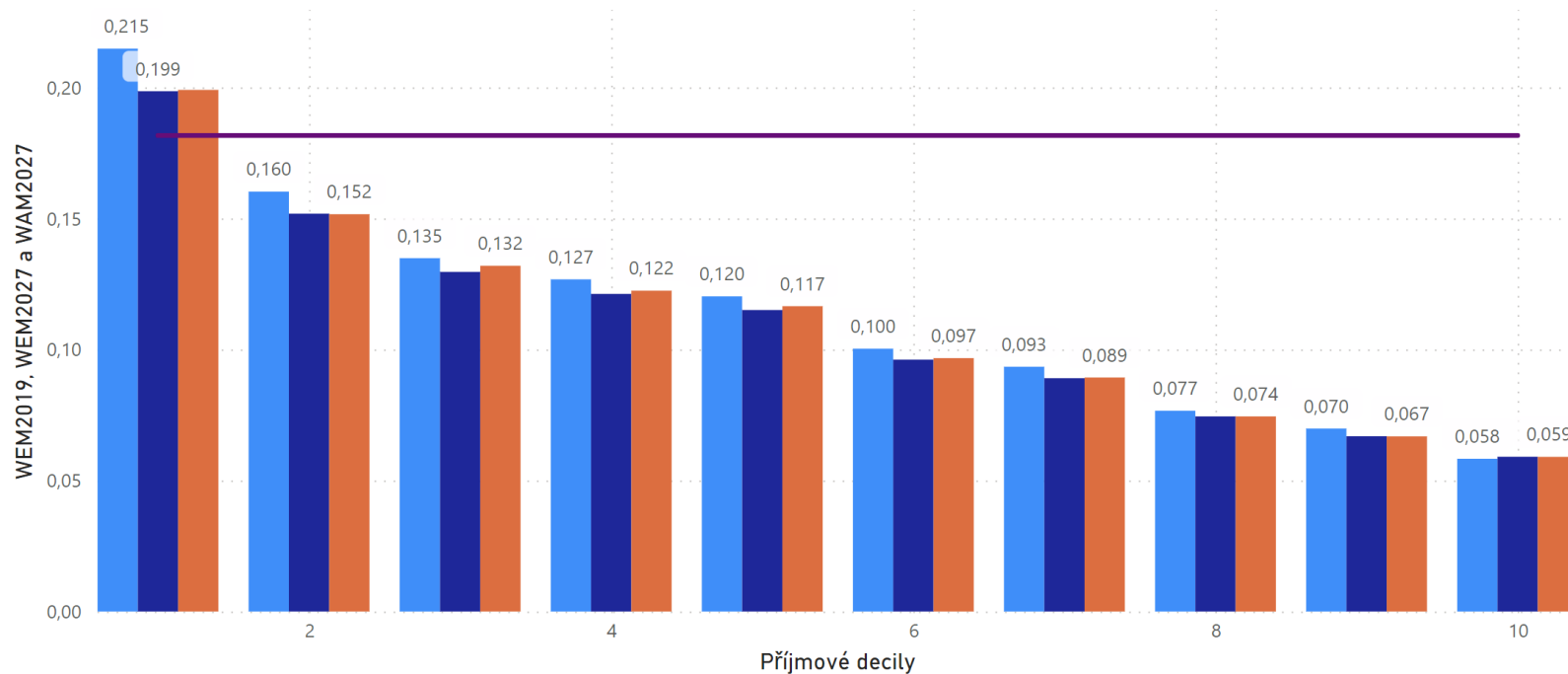
Podíl výdajů na energie (medián)

WEM2019 WEM2027 WAM2027

Průměr podílu výdajů na energie

● WEM2019 ● WEM2027 ● WAM2027 ● Dvojnásobek mediánu výdajů na energie

Počet domácností
ohrožených energetickou
chudobou (indikátor M2)

13,45 %

WEM2019

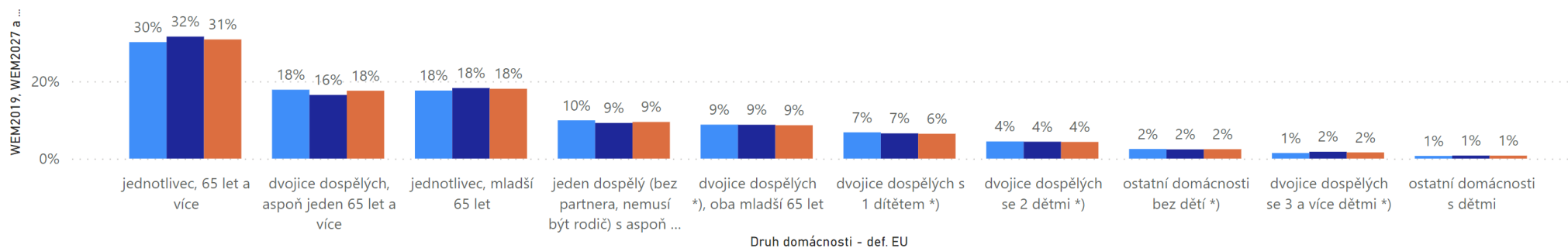
11,97 %

WEM2027

12,14 %

WAM2027

● WEM2019 ● WEM2027 ● WAM2027

Interpetace výsledků je podmíněná předpoklady

Míra investiční podpory

- 45% a stejná pro všechny domácnosti
- Ale vyšší míra zateplení u bohatších

Sociální kompenzace

- 38% ETS2 + ETS1: objem cca 40 mld. Kč alokovaný pro všechny **stejně v prvních dvou decilech**
- 3 000 Kč (2023-2026) → 7 000 → 10 000 → 11 000 → **12 000 Kč**/dom/rok

Sociální příspěvky

- Beze změny → stejný podíl na příjmech jako v referenčním roku

Energetická účinnost v domácnostech

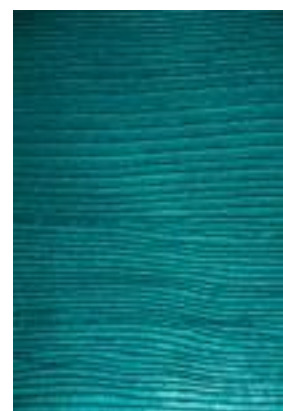
- ENERGO 2021: **míra zateplení**
- ENERGO 2021: **spotřebiče** (počet; energet. třída; stáří; užívání)

Scénáře

- Míra podpory dle příjmu?
- Sociální kompenzace: objem, období
- Sociální kompenzace: alokace plošná nebo účelový příspěvek (např. úspory)
- Alokace na domácnosti (decily, ohrožení, ...)

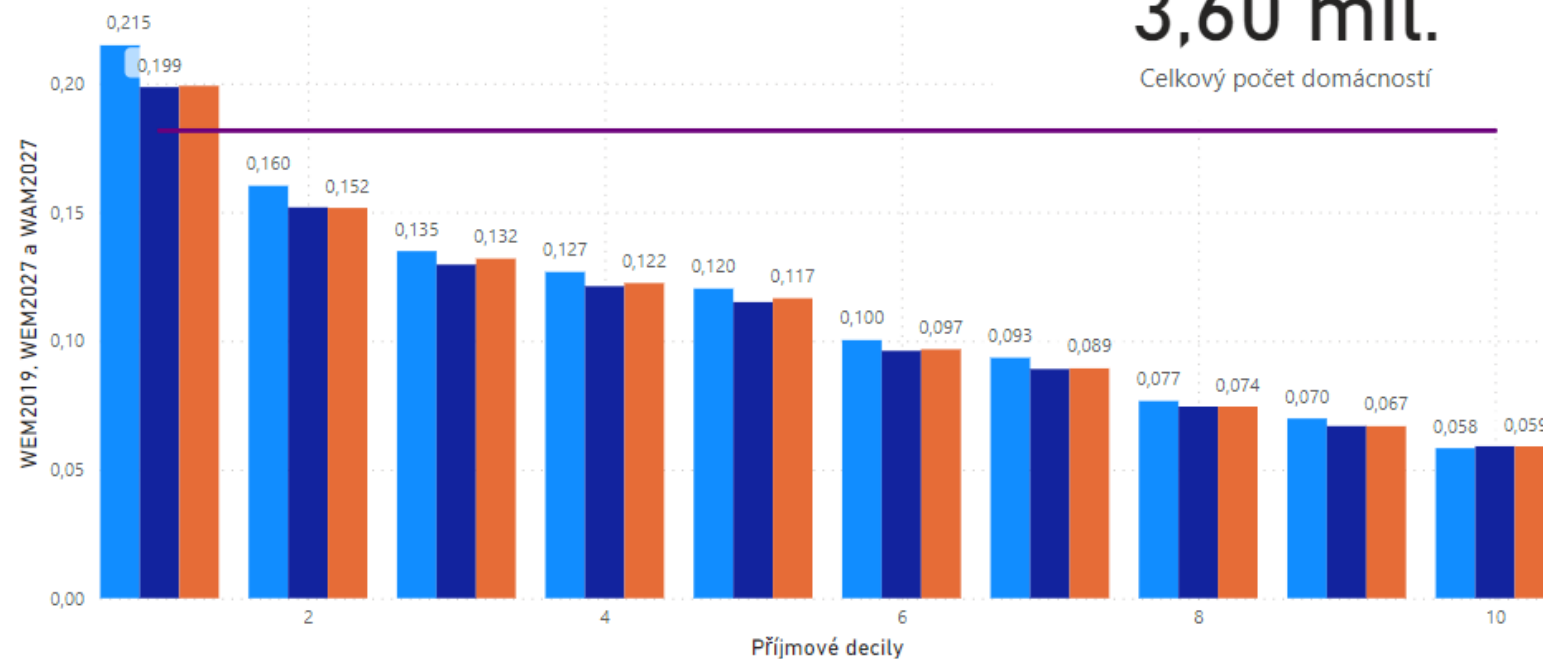
Rozšíření analýz

- Odhad poptávkového systému → příjmové, přímé a křížové cenové elasticity
- Volba nákupu vozidla, používání vozidla
- Volba dopravního modu a dostupnost dopravní infrastruktury
- Trh práce: extensive a intensive margin

Průměr podílu výdajů na energie

● WEM2019 ● WEM2027 ● WAM2027 ● Dvojnásobek mediánu výdajů na energie

3,60 mil.

Celkový počet domácností

Počet domácností
ohrožených energetickou
chudobou (indikátor M2)

485 tis.

WEM2019

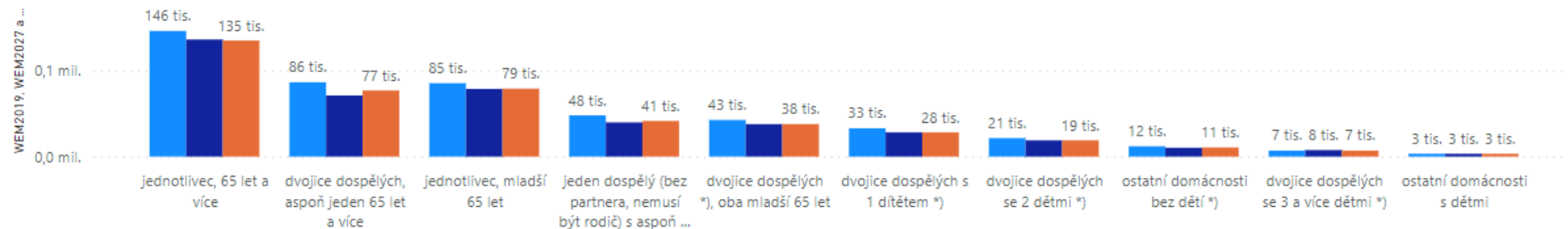
431 tis.

WEM2027

437 tis.

WAM2027

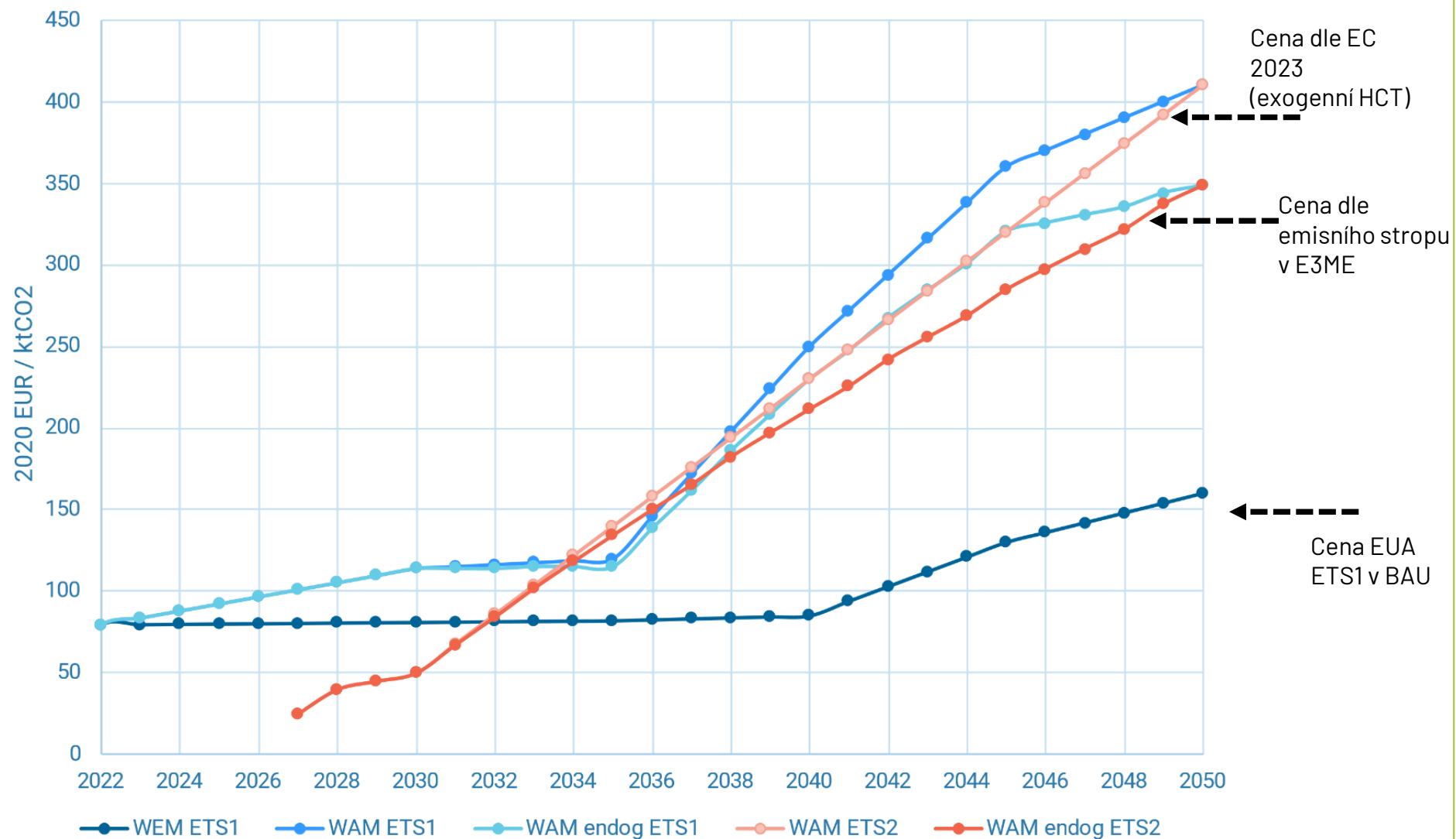
● WEM2019 ● WEM2027 ● WAM2027

Druh domácnosti - def. EU

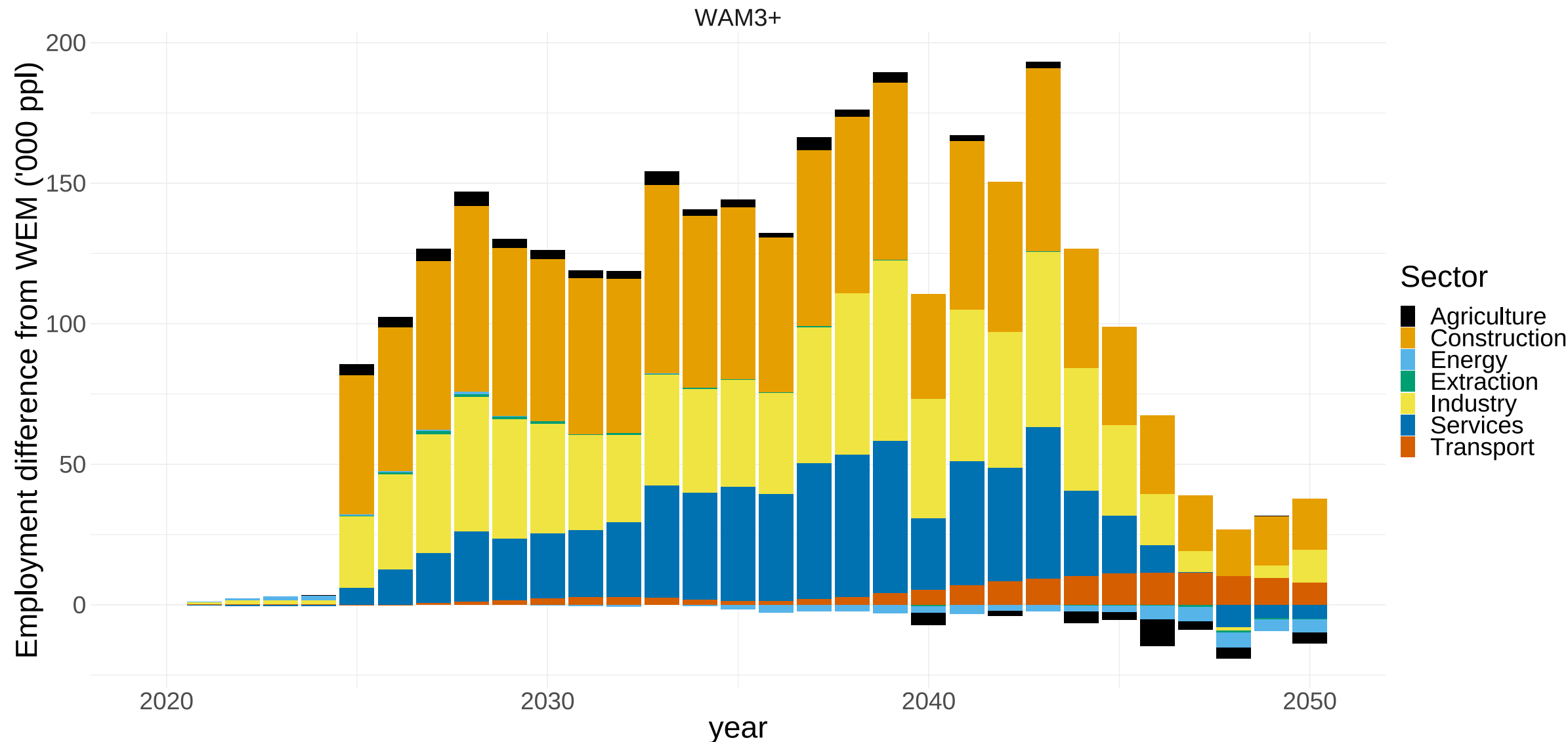

Ceny EUA

EMPLOYMENT

WAM (NKEP3) compared to WEM, Czech Republic 2020-2050

Bod č. 2 :

Úvod k Sociálnímu klimatickému fondu

Sociální klimatický fond – legislativní proces

vznikl na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023¹.

Návrh na vznik SKF předložila v podobě nařízení o zřízení SKF Evropská komise EP a Radě dne 14. července 2021 v rámci balíčku "Fit for 55". Vyjednávání nařízení bylo ukončeno a k finálnímu schválení na plénu EP došlo 18. dubna 2023, Rady 25. 4. 2023 a 10. května 2023 bylo uveřejněno v Úředním věstníku EU.

Gestorem pro vyjednávání nařízení (v rámci CZ PRES) byla pověřena sekce ekonomiky životního prostředí MŽP.

SKF navazuje na cíle strategie Zelené dohody pro Evropu z r. 2019 nebo Pařížské dohody o změně klimatu z r.2015. SKF významně přispívá svými zdroji na dosažení těchto cílů.

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.130.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AL%3A2023%3A130%3ATOC

Sociální klimatický fond(SKF)

má v období od r. 2026 do 2032 poskytnout členským státům finanční prostředky na podporu politik zaměřených na řešení negativních dopadů na:

- zranitelné **domácnosti,**
- zranitelné **mikropodniky,**
- zranitelné **uživatelé dopravy,**

které mohou být způsobeny rozšířením obchodování s emisemi na sektor budov a silniční dopravy (EU ETS2), jedná se např. o zdražení cen energií na vytápění, vaření a pohonných hmot etc.

Cíle: Fond slouží pro podporu **spravedlivé klimatické transformace**, jeho cíle jsou dekarbonizační se sociální perspektivou.

Sociální klimatický fond – alokace

- Celkový objem fondu na úrovni EU **je 65 mld. EUR**
- Alokace pro **ČR činí 2,4 %**.

To znamená, že ČR získá 37,4 mld. Kč. Spolufinancování prostřednictvím národního příspěvku činí 25 %, to znamená, že ČR přispěje do fondu cca 12, 5 mld. Kč (nicméně národní příspěvek může být i vyšší).

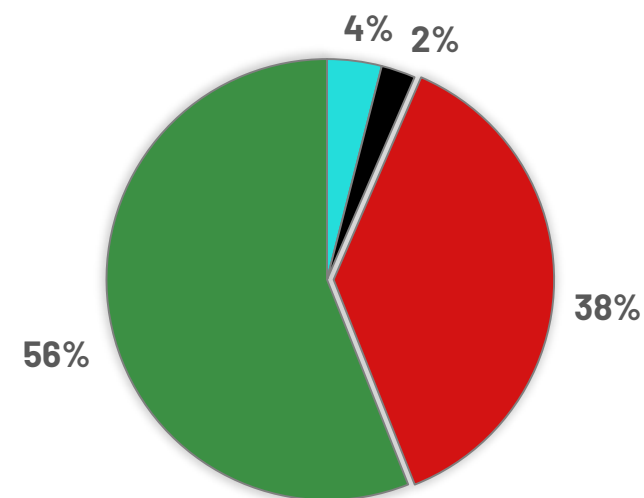
- **Celkem bude k dispozici cca 50 mld. Kč**

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3A0J.L_.2023.130.01.0001.01.CES&toc=0J%3AL%3A2023%3A130%3ATOC

Sociální klimatický fond – alokace

- Cca **18,8 mld. Kč na kompenzace** (37,5 %)
- Cca **28 mld. Kč na sektor budov a dopravy** (56 %)
- 2,5 % technická pomoc
- 4 % dodatečné prostředky pro TSI (nástroj ELENA)

PROSTŘEDKY FONDU - ROZDĚLENÍ

Sociální klimatický fond (SKF) – definice

- (2) **"energetickou chudobou"** se rozumí nedostatečný přístup domácnosti k základním energetickým službám, které jsou základem důstojné životní úrovně a zdraví, včetně přiměřeného tepla, chlazení, osvětlení a energie pro napájení spotřebičů, v příslušném vnitrostátním kontextu, stávající sociální politice a dalších příslušných politikách;
- (2a) **"chudobou v oblasti dopravy"** se rozumí neschopnost nebo obtíže jednotlivců a domácností hradit náklady na soukromou nebo veřejnou dopravu nebo jejich nedostatečný či omezený přístup k dopravě potřebné pro jejich přístup k základním socioekonomickým službám a činnostem, s přihlédnutím k vnitrostátnímu a prostorovému kontextu;
- (11) **"zranitelnými domácnostmi"** se rozumí domácnosti v energetické chudobě nebo domácnosti, včetně domácností s nízkými příjmy a domácností s nižšími středními příjmy, které jsou významně postiženy cenovými dopady zařazení budov do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES a nemají prostředky na renovaci budovy, kterou obývají;
- (12) **"zranitelnými mikropodniky"** mikropodniky, které jsou významně ovlivněny cenovými dopady zahrnutí emisí skleníkových plynů z budov nebo silniční dopravy do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES a pro účely své činnosti nemají prostředky buď na renovaci budovy, kterou obývají, nebo na nákup vozidel s nulovými a nízkými emisemi nebo na přechod na alternativní udržitelné způsoby dopravy, včetně veřejné dopravy;

Sociální klimatický fond – plán (SKP)

- **Nutné předložit EK do pol. r. 2025**
- Schválení SKP EK je předpokladem pro počátek čerpání
- Musí být v souladu s NKEP
- Obsahuje investice a opatření, která napomáhají zmírnit dopady EU ETS2 na zranitelné skupiny, s cílem zajistit dostupné vytápění/chlazení, mobilitu a zároveň naplňovat cíle EU v obl. klimatu
- Obsahuje 3 komponenty:
  - **Odvětví budov,**
  - **Odvětví dopravy,**
  - **Kompenzace (dočasné).**

SKP – obsah

- **Shrnutí VK – plán musí být participativní**, projít veřejnou konzultací;
  - **Odhad dopadů** EU ETS2 na zranitelné skupiny;
  - **Opatření a investice** (+ jejich adicionalita k dalším fondům);
  - Vysvětlení, **jak uplatňujeme definici pro energetickou a dopravní chudobu** na národní úrovni;
  - **Milníky, cíle a harmonogram** realizace opatření/investic (do 31. 7. 2032);
  - Případně harmonogram pro postupné snižování podpory pro vozidla s nízkými emisemi;
  - Odhad nákladů na plán (vč. 3E);
  - DNSH;
  - Indikátorové sady;
- a další náležitosti týkající se provádění plánu.

SKP - obsah

Účelově vázané příjmy = financování je podmíněné dosažení milníků a cílů uvedený v plánech.

Ty se musí pohybovat v těchto oblastech:

- (a) energetickou účinnost;
- (b) renovace budov;
- (c) mobilitu a dopravu s nulovými a nízkými emisemi;
- (d) snižování emisí skleníkových plynů;
- (e) snížení počtu zranitelných domácností, zejména domácností v energetické chudobě, zranitelných mikropodniků a zranitelných uživatelů dopravy.

Navíc budou moci být podpořeny ze SKF pouze ta opatření a investice, které dodržují zásadu "**významně nepoškozovat**" (DNSH) uvedenou v článku 17 nařízení (EU) 2020/852.

SKP – sektor budov a sektor dopravy (komponenta 1 a 2)

Může být zaměřeno na:

- Renovace budov (zateplení, výměna oken aj.) s cílem zvýšení energetické efektivity
  - Zajištění přístupu k energii z OZE
  - Komunitní energetika
  - Jízdenky na hromadnou dopravu
  - Sdílená doprava (carsharing)
  - Mikromobilita (kola, koloběžky...)
  - Nákup vozidel (nízkoemisní/bezemisní)
  - Cyklistická infrastruktura
- ...

SKP – přímá podpora příjmů (komponenta 3)

Přímá podpora příjmů:

- dočasné a zacílené na nejzranitelnější část obyvatel;
- může se jednat o podporu zranitelných skupin s cílem snížit náklady za energii a mobilitu a jejich závislost na fosilních palivech;
- dle nařízení se může jednat i o finanční/daňové pobídky (např. odečitatelnost nákladů na renovaci od nájemného, řešení situace osob v sociálním bydlení);

Jedná se o krátkodobou subvenci, která pomůže, než „naběhne účinnost“ v podobě dlouhodobých opatření a investic zahrnutých v SKP.

- Maximální míra podpory je 37,5 % financí z celkové alokace na daný SKP.

SKP – indikátory (celkem 39)

Kontextové indikátory

- Počet zranitelných domácností (dle definice)
- Počet domácností trpících energetickou chudobou (dle definice)
- Počet zranitelných uživatelů dopravy (dle definice)
- Počet domácností trpících dopravní chudobou (dle definice)
- Počet zranitelných mikropodniků
- Podíl dočasné přímé podpory příjmů na celkových nákladech SKP

+ Ukazatele výstupů

+ Ukazatele výsledků

Žádost o podporu z nástroje TSI

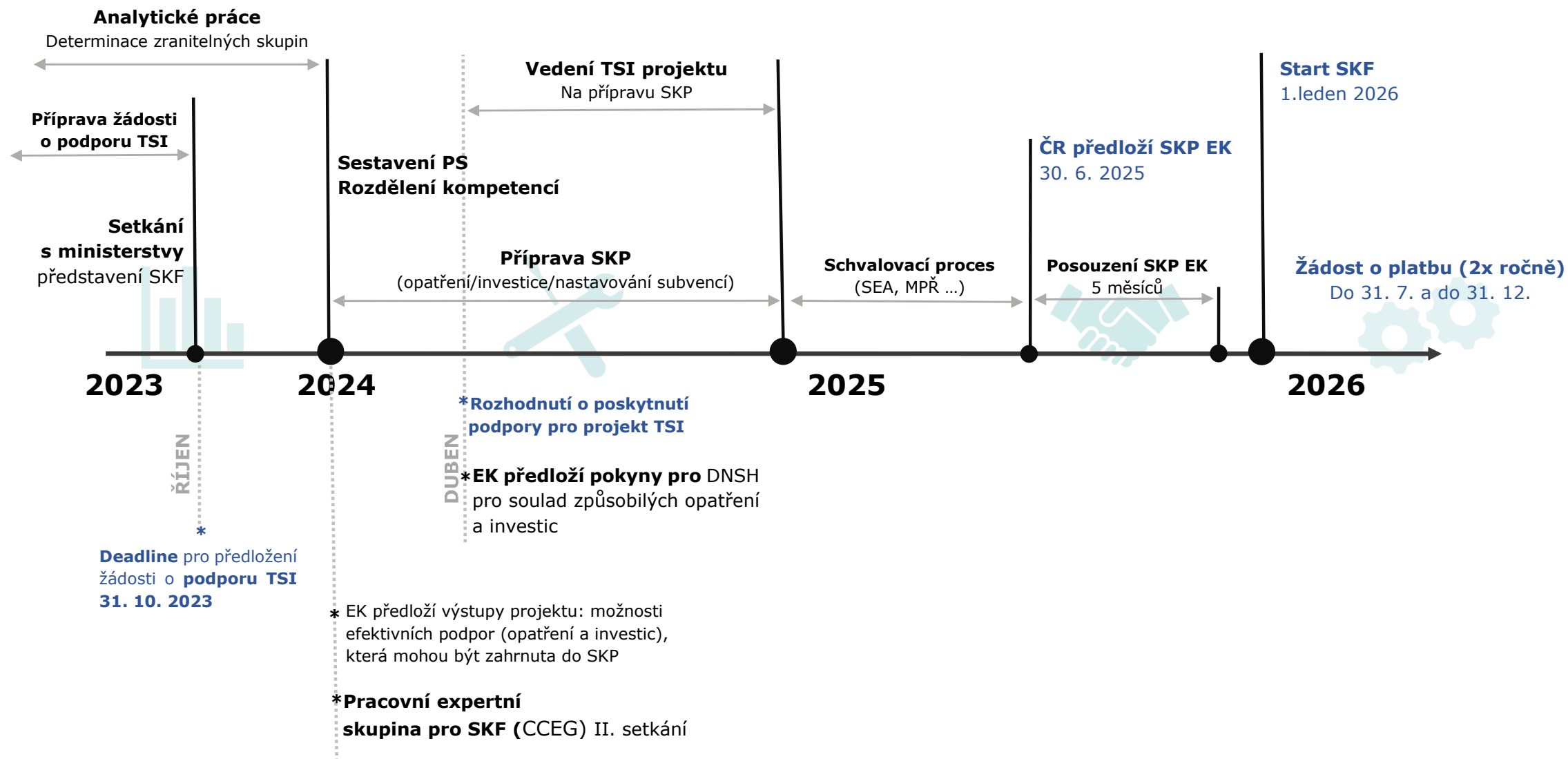
MŽP připravilo žádost o podporu z nástroje EK Technical Support Instrument.

- **31. října deadline** – došlo k nahrání do systému. ✓
- Od září běžely **konzultace s ÚV a EK.** ✓
- Bude se jednat o typ podpory ***Multi-country project***.

Žádost se zaměřuje na problematiku zranitelných uživatelů dopravy a chudoby v obl. dopravy a zranitelných podniků. Má pomoci s veřejnými konzultacemi i návrhem investic a opatření a výběrem indikátorů atd.

EK navíc poskytne poradenství v oblastí sdílení dobré praxe při výběru investic a opatření či metodického pokynu DNSH pro odvětví budov a dopravy.

HARMONOGRAM - předpoklad

Bod č. 3 :

Obecné informace k PS

Cíle PS SKF

1. Společná koordinace přípravy Sociálního klimatického plánu v souvislosti s implementací SKF a souvisejících politik
2. Spolupráce na úkolech spojených s přípravou implementace SKF

Složení rezortní PS SKF

- Zástupci MŽP, SFŽP, MPO, MMR, MPSV, MD + hosté
- Na počátku roku by měly vzniknout 3 další tematické pracovní skupiny pro tvorbu SKP
- Tato PS bude zastřešující

Bod 4: Různé a diskuze

Děkujeme za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi